

Lounge - Maurice de Hond

(door Ronald Massaut)

INLEIDEND (APART) KADER:

Het concept: investeer in de breedte van de markt in 30-35 internetbedrijven, variërend van beginnend tot zo ver gevorderd dat een beursgang in zicht is. Nieuwe investeringsrondes worden gefinancierd uit bestaande middelen, de verkoop en/of de beursgang van volwassen bedrijven of uit nieuwe emissies. Dit was het idee achter Newconomy, het beursgenoteerde investeringsfonds voor veelbelovende internetbedrijven. Maar, de klad kwam in de interneteconomie. Bedrijven gingen failliet, anderen daalden zeer sterk in waarde. Misschien nog wel dodelijker dan het gekeerde economische tij zijn de vele ruzies geweest, de achterklap, de aanhoudende geruchten, het misgunnen en publieke beschuldigingen van mismanagement aan het adres van oprichter en bestuursvoorzitter Maurice de Hond. Hij trad vorig jaar augustus, na eerder een schorsing van enkele weken, alsnog zelf terug. „Newconomy was op dat moment beter af zonder mij.”

SLAGREGEL:

'Grote doorbraak internet moet zelfs nog komen'

CHAPEAU:

'Mensen die ik niet hoog heb zitten, kunnen mij ook niet kwetsen'

KOP:

Maurice de Hond
Teleurgesteld, maar niet verslagen

INLEIDING:

„De emoties zijn nu wel verwerkt”, kijkt Maurice de Hond terug op het floppen van zijn internet *love baby* Newconomy. Maar de teleurstelling blijft, omdat het niet geworden is tot wat hij er 'redelijkerwijs' van mocht verwachten. „Ik had een rotsvast vertrouwen in het succes van Newconomy als investeringsfonds, maar dat is niet uitgekomen. Dat was teleurstellend, héél teleurstellend. Voor alle betrokkenen. Natuurlijk hebben wij als management - waaronder ikzelf - fouten gemaakt. Maar als je terugkijkt, dan hebben wij ook ongelooflijke pech gehad. Echt dodelijk is de aanhoudende negatieve publiciteit geweest. Die heeft investeerders kopschuw gemaakt. Mensen die ons concept al vanaf het begin niet zagen zitten, waren een blok aan ons been. Zij hebben overdreven veel aandacht gekregen. In de media is ook vreselijk op de man gespeeld. Nog steeds trouwens, maar dat raakt mij niet meer. Mensen die ik niet hoog heb zitten, kunnen mij ook niet kwetsen.”

BROODTEKST:

Maurice de Hond doet 'een jaartje niets'. Hij heeft een *sabatical*. Hij gebruikte het afgelopen half jaar om na te denken over het verleden en de toekomst. Hij schrijft een nieuw boek, 'De 5^e dimensie' over de rol van internet in de samenleving van de toekomst. Het laatste lijkt een logisch gevolg op het bijna standaardwerk 'Dankzij de snelheid van het licht', dat in 1995 uitkwam. Geïnspireerd door wat hij jaren daarvoor zag in Amerika, beschreef De Hond hoe de glasvezelkabel en internet in Nederland het leven zouden gaan veranderen. Het leverde hem direct het stempel 'boodschapper van internet' op. Op seminars en spreekbeurten in het land was die boodschap steeds dezelfde: De manier waarop bedrijven zaken doen en de consument 'winkelt' zullen ingrijpend veranderen. Traditionele verkoopmethoden worden op hun kop gezet. Internet zal in sommige gevallen een aardverschuiving teweeg brengen. Het is zinloos je hiertegen te verzetten, want het is toch niet te stuiten. Dan kun je er maar beter klaar voor zijn. „De grote doorbraak moet zelfs nog komen,” denkt De Hond nu.

Verwijderd: Hij deed tussentijds verkiezingsonderzoeken voor Leefbaar Nederland en schreef

Zeven jaar na dato is De Hond's eerste profetie aardig uitgekomen, maar 'profeten' worden in eigen land niet geëerd. Dat ondervond De Hond al in zijn vorige beroep als onderzoeker. Hij dankt zijn grote naamsbekendheid vooral aan zijn televisieoptredens bij de Vara waar hij op basis van enquêtes de verkiezingsuitslagen voorspelde. Een verkeerde prognose, eind jaren tachtig, maakte verder werken bijna onmogelijk. Vergeten waren ineens de keren, dat zijn berekeningen soms tot op de zetel nauwkeurig bleken. „Ik heb in het verleden met prognoses altijd een slag om de arm gehouden, maar als je bereid bent je nek uit te steken, dan zijn er genoeg mensen die graag je hoofd eraf willen

hakken. Nou, ik heb weer een nieuwe, hoor! Ik heb met partijvoorzitter Jan Nagel gewed dat Leefbaar Nederland met Pim Fortuyn als lijsttrekker minstens twintig Kamerzetels verovert."

Niet iedereen is gecharmeerd van de aanpak van De Hond. „Ik heb jarenlang geroepen dat managers en beleidsbepalers niet lijdzaam mogen toezien wat er op hen afkomt, maar een actieve rol moeten spelen in de ontwikkelingen van internet. Dat geldt ook voor de politiek. Eigenlijk wordt mij kwalijk genomen, dat ik zeg: je moet dit en je moet dat. Ja, moeten! Dat horen deze mensen niet graag en dan heet je al gauw een dwingeland, een betweter of een drammer te zijn. Maar kom nu toch! Tot voor drie-vier jaar geleden gingen managers er nog prat op, dat zij weigerden met computers te werken. Dat laten zij nu wel uit hun hoofd. Zij zouden zich belachelijk maken. Eigenlijk is internet nog sneller gegroeid dan wij allemaal gedacht hadden. Ik had zelf verwacht in 2000 in Europa op 200 miljoen regelmatige gebruikers uit te komen. Het waren er toen al 240 miljoen, inmiddels zelfs meer dan 400 miljoen. Aangenaam verrast ben ik vooral over de grote aantallen ouderen die internet hebben opgepakt. Mijn eigen moeder van 86 zit op internet en is aan het mailen. Dat vind ik geweldig! Nadeel is wel dat je jarenlang persoonlijke hulpdienst bent. Ik moet straks ook weer even langs, want haar pc is vastgelopen."

De groeistuipen van internet en de vooruitzichten voor de nabije toekomst ten spijt, geeft de actualiteit weinig reden tot vreugde. Het jaar 2001 was een rampjaar voor de nieuwe economie met grote verliezen, faillissementen en ontslagen als gevolg. „De dip waar wij nu in zitten, is tijdelijk. Dat zag je ook met de pc. Eind jaren tachtig was de groei er even uit, maar technologische vernieuwingen gaven steeds weer nieuwe impulsen. In het geval van internet zal het de snelheid van de verbindingen zijn. Het wachten is nu op snelle breedbandverbindingen, waardoor internet razendsnel, bijna *real time* wordt. Dat is nu nog niet zo en dat is een belemmering voor volwassen toepassingen. Als die drempel is genomen, zullen ook de investeringen weer aantrekken. Iedereen maakt nu pas op de plaats; consumenten, financiers en bedrijven. Daar zit een gevaar in, ook al is dat vooral psychologisch. We praten elkaar na dat 'internet helemaal niets voorstelt'. Wat niets is, daar ga je ook niet in investeren. Dus wordt het ook niet geïmplementeerd in de bedrijfsvoering. Dat is verkeerd. Juist bedrijven die dit wel hebben gedaan, scoren nu goed. Neem Dell. De hele computerindustrie draait met grote verliezen, maar Dell boekte ook in het slechtst denkbare derde kwartaal van 2001 mooie cijfers, meer dan 400 miljoen dollar winst. Dell is een schoolvoorbeeld van een computer- en internetgeïntegreerde onderneming."

„Met internet zijn enorme kostenbesparingen mogelijk en kun je als bedrijf je klanten zo veel beter van dienst zijn. Succesverhalen te over! Als bedrijven internet niet werkelijk omarmen, ondergraven zij hun eigen marktpositie. Ik heb hier bij KLM wel eens discussies over gehad. Zij zetten op jaarbasis zo'n 900 miljoen euro (2 miljard gulden) om. Slechts 2 procent van de omzet komt uit boekingen via internet. Een succesvolle tegenhanger van KLM is Easyjet. Zij boeken 90-95 van de omzet via internet en tegen aanzienlijk lagere kosten dan via agenten en reisbureaus. Die zijn in veel gevallen volstrekt overbodig. KLM kan 9 tot 11 procent besparen op je ticketkosten als er via internet wordt geboekt. Maar dan moet je wel het lef hebben om een concurrent te worden van je eigen traditionele boekingskanalen. En wat net zo belangrijker is, je moet de gerealiseerde besparing delen met je klanten. Geef ze 5 procent korting! Easyjet geeft 8 euro korting als je via internet boekt. Dat is de internetgedachte, maar dat zien veel bedrijven nog niet. Voor het succes van internet - en dus het bedrijf - is altijd een tweede partij nodig: de zakelijke klant of de consument. Als KLM moet je de klant wel een goede reden geven om te boeken via internet, want anders doet hij het niet. Het moet een meerwaarde hebben. Dat kan financieel zijn, maar ook gemak of bijzondere service, zoals Amazon.com dat doet."

Verwijderd: 1

Niet elk online warenhuis is een succes gebleken. Veel winkels op internet hebben om verschillende redenen de stekker eruit moeten trekken. De Hond gebruikt de succesvolle Amerikaanse boeken- en muziekwinkel Amazon als voorbeeld van hoe een bedrijf op internet zijn vaste klanten persoonlijker kan aanspreken dan waar de gemiddelde winkelier of het personeel toe in staat is. „Mijn grote irritatie is altijd, dat ik in een zaak waar ik al jaren vaste klant ben, niet als zodanig word herkend. Het nieuwe personeel achter de toonbank kent niets of niemand. Dat zal mij bij Amazon nooit gebeuren. Zodra ik inlog weet de computer dat ik Maurice de Hond ben, welke titels ik eerder heb besteld, welk genre boeken ik lees en naar welke soort muziek ik graag luister. Als ik om koopsuggesties vraag, dan krijg ik een aanbieding die helemaal is toegesneden op mijn individuele smaak. Dan mag het een computer zijn waarmee ik communiceer, maar in welke winkel krijg ik nog deze service?"

Weten als investeerder en kenner van de markt hoe een internetbedrijf moet werken, is geen garantie voor succes. Dat ondervond De Hond bij Newconomy. „Een bedrijf als BitMagic, bijvoorbeeld, was een beetje een gok, maar dat wisten van tevoren. Het zou of een geweldig succes worden en dan verdienen wij onze investering in veelvoud terug of het zou floppen en dan waren we 1 miljoen gulden kwijt. Het laatste gebeurde. BuyOnline daarentegen draaide al break-even op het moment dat er nieuwe financiering nodig was. Toch konden wij geen investeerders vinden die bereid waren om er geld in te steken. Dat heeft wel pijn gedaan en misschien ook wel bijgedragen aan de beslissing om terug te treden als bestuursvoorzitter van Newconomy. Ik kon op dat moment nog maar heel weinig betekenen voor het bedrijf. In dat geval moet je de conclusie trekken en terugtreden. Dat heb ik in augustus ook gedaan.”

Verwijderd: 2

„In het algemeen kun je stellen dat in Nederland de ontwikkelingen twee-drie jaar later op gang zijn gekomen dan in Amerika, maar de neergang is gelijk gebeurd. Met andere woorden: Nederlandse bedrijven hebben te weinig tijd gekregen om hun product te ontwikkelen, voldoende schaalgrootte te bereiken of volwassen te worden. Dat is zonde, want er dreigt nu een enorme kapitaalvernietiging. Als er geen nieuwe investeerders komen, dan zullen nog meer bedrijven failliet gaan en zijn veel inspanningen in nieuwe technologie voor niets geweest. Behalve dat het al geld heeft gekost moet veel werk dat nu wordt weggegooid straks opnieuw worden gedaan.”

Internet kent ook aan de beleggingskant winnaars en verliezers. Veel fondsen zijn nog maar enkele procenten waard van het bedrag waarvoor zij bij de emissie of op hun hoogtepunt in de boeken stonden. Ook Newconomy. „Beleggers zijn meegelift op te hoge verwachtingen en doen nu het omgekeerde en houden zich afzijdig. Veel waarden zijn sterk ondergewaardeerd, zoals ze twee jaar geleden zwaar overgewaardeerd waren. Daar heb ik mij ook in vergist, maar daar heb ik nooit een geheim van gemaakt. Financieel gezien ben ik echter niet wijzer geworden van Newconomy. Ik heb zelfs al mijn aandelen nog. Niemand die mij verwijten kan maken in die richting. Ik heb trouwens maar weinig boze reacties gehad van beleggers die geld hebben verloren met Newconomy. Zoals iemand mij dat vertelde: wij zijn in april 2000 op 10,50 euro naar de beurs gegaan en na een hoogste punt van 26 euro heeft het fonds nog maanden ruim boven de openingskoers gestaan. Beleggers hebben heel lang de keuze gehad hun belang al of niet met winst te verkopen. Aan de andere kant realiseer ik mij natuurlijk wel dat er mensen zijn, die veel geld hebben verloren. Dat vind ik oprecht jammer, maar daar kan ik verder niets aan doen. Het is gebeurd!”

De enige die, volgens De Hond, 'op een schandalige manier misbruik heeft gemaakt van de hype is de overheid met zijn UMTS veiling' (frequenties voor internet via de mobiele telefoon, RM). „Noem het maar rustig de oplichting van de eeuw. De Nederlandse overheid heeft zich, net als de meeste andere Europese landen, schaamteloos verrijkt aan die veilingen. Zij zijn mede schuldig aan het ineensstorten van de ICT-markt. In Europa is 130 miljard euro door de overheden opgehaald voor de UMTS veiling. De Nederlandse Staat heeft 2,75 miljard euro (6 miljard gulden) opgehaald bij mobiele aanbieders zonder dat zij hier op korte of middenlange termijn ook maar een cent van terug zullen zien. KPN bijvoorbeeld, heeft in Europa 9 miljard euro (20 miljard gulden) geïnvesteerd in UMTS en daarmee de eigen vermogenspositie volkomen uitgehold en daarmee het bedrijf aan de rand van de afgrond gebracht.”

Het steekt De Hond, dat de Nederlandse overheid niet bereid is om de mobiele aanbieders die miljarden hebben neergeteld voor een ongewis avontuur, tegemoet te komen. „In Scandinavië is het, geloof ik, gewoon weggegeven en Frankrijk heeft een betalingsregeling getroffen zodat er pas betaald hoeft te worden wanneer er omzet wordt gemaakt. Dat is een faire regeling. Die 2,75 miljard euro voor onze eigen licenties moet straks wel door de Nederlandse gebruikers worden opgehoest. De tarieven zullen zo hoog zijn, zodat mobiel internetten alleen beschikbaar komt voor mensen met geld. Dat is beschamend voor een regeringspartij als de PvdA die 'spreiding van kennis' zo hoog in het vaandel heeft staan.”

De Hond heeft zich vanaf het begin moeten verweren tegen sceptici, moderne goudzoekers en schimmen uit het verleden. Het pad van Newconomy ligt bezaaid met ruzies, kwade geruchten en achterklap. Aan de vooravond van de beursgang van Newconomy moest De Hond zich zelfs nog publiekelijk verdedigen tegen een coup. Januari 2001 werd hij geschorst door de raad van commissarissen omdat hij als bestuurder nieuwe investeerders in de weg zou staan. Het viel echter niet hard te maken, waardoor de schorsing na weken moest worden opgeheven. In sommige media werd een ware hetze tegen hem gevoerd, waar zelfs Het Financiële Dagblad in meeding. De

zakenkrant van Nederland betichtte De Hond van belangenverstremgeling en moest rectificeren. Vooral Quote liet geen kans onbenut om de Amsterdammer af te branden. Daarvoor werd bijvoorbeeld internetondernemer Gerard van Vliet, De Hond's voorganger bij Wegener, opgevoerd. Hij werd ook met veel vlagvertoon uit de lijst met 500 rijkste Nederlanders geschrapt (vermogen gedaald van 200 naar 2,5 miljoen gulden) en in het decembnummer kon *corporate raider* Jules van der Vegt zelfs doodleuk vertellen dat het doodvonnis over De Hond was uitgesproken door een onduidelijke groep die vonden dat Van der Vegt incorrect door De Hond was behandeld. De Hond's auto brandde vorig jaar april volledig uit door een molotovcocktail en hij werd voor zijn huisdeur neergeslagen door twee mannen. "Het bevreemdt me dat Quote zoveel ruimte geeft aan zo'n halve gare, die ook via deze manier me probeert af te persen, want hij is alleen maar uit op geld. Maar bang zijn komt niet in mijn woordenboek voor."

Verwijderd: e

Verwijderd: beleggers,

Verwijderd: zij nog miljoenen van hem te goed hadden

De *sabatical* heeft blijkbaar een heilzame werking op De Hond. De getinte huidskleur in hartje winter verraadt een regelmatig verblijf in zonniger oorden. „Zelfs mijn familie vindt dat ik er goed uitzie de laatste tijd”, reageert hij. „Ik heb weer een boek geschreven en afstand kunnen nemen van de gebeurtenissen van de afgelopen jaren. Ik ben nu ook zo ver, dat ik mij in alle ernst afvraag of het wel zo verstandig was om bestuursvoorzitter te worden van Newconomy. Die doodsbedreiging, die leg ik naast mij neer. Dat weet ik al zo lang en dat gebeurt toch niet. De rest mag de politie uitzoeken. Het geschatte vermogen van 200 miljoen gulden is natuurlijk onzin. Dat kan ik op papier misschien ooit waard zijn geweest in aandelenbezit, maar dat geld heb ik nooit in handen gehad. Wat je niet hebt kun je ook niet kwijtraken. Geld zegt mij trouwens niet zo veel. Of ik nog moet werken of niet, is ook geen vraag voor mij. Ik wil nog graag werken, omdat ik het leuk vind. Maar wat en wanneer, dat zie ik wel als het op mijn pad komt.”